

2. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Vyskloňujte:

sg.	nom.	dominus	vir	clarus	noster	miser
	gen.					
	dat.					
	ak.					
	vok.					
	abl.					
pl.	nom.					
	gen.					
	dat.					
	ak.					
	vok.					
	abl.					

2. Doplňte k substantivu v nom. sg. správný tvar adjektiva:

	clarus, a, um	pulcher, chra, chrum	miser, era, erum
filia			
vir			
amicus			
Aegyptus			
bellum			
poëta			
puella			
oppidum			

3. Vyskloňujte v singuláru i plurálu následující spojení:

slavný muž

singulár		plurál	
nom.		nom.	
gen.		gen.	
dat.		dat.	
ak.		ak.	
vok.		vok.	
abl.		abl.	

přísný obyvatel

singulár	plurál

nom.		nom.	
gen.		gen.	
dat.		dat.	
ak.		ak.	
vok.		vok.	
abl.		abl.	

vysoký topol

singulár		plurál	
nom.		nom.	
gen.		gen.	
dat.		dat.	
ak.		ak.	
vok.		vok.	
abl.		abl.	

ubohé město

singulár		plurál	
nom.		nom.	
gen.		gen.	
dat.		dat.	
ak.		ak.	
vok.		vok.	
abl.		abl.	

širé pole

singulár		plurál	
nom.		nom.	
gen.		gen.	
dat.		dat.	
ak.		ak.	
vok.		vok.	
abl.		abl.	

4. Doplňte k těmto substantivům adjektivum bonus ve správném pádě, rodě a čísle (kde je více možností, uveďte všechny):

feminam _____

nautae _____

verbo _____

puer _____

libris _____
 magistrum _____
 puellarum _____
 exempla _____
 deos _____
 pōpulorum _____

5. Doplňte k těmto substantivům adjektivum miser ve správném pádě, rodě a čísle (kde je více možností, uveďte všechny):

amice _____
 magistri _____
 poetas _____
 dicipulorum _____
 dominis _____
 oppidum _____
 vitam _____
 puellarum _____

6. Vytvořte k aktivním tvarům pasivní:

educat	
educabat	
educabunt	
educaret	
educabant	
educabit	
educarent	
educant	

7. Určete slovesné tvary. Neznáte-li sloveso, najděte je ve slovníku:

	osoba	číslo	způsob	čas	rod	překlad
<i>laudat</i>	3.	sg.	ind.	préz.	akt.	<i>on chválí</i>
castigamus						
putabant						
portari						
adiuvabitis						
erant						
clamabo						
properabam						

	osoba	číslo	způsob	čas	rod	překlad
ambulant						
ornabitur						
amabantur						
educares						
narra						
amari						
portaremus						
lavare						
vocantur						
properate						
essent						
castigat						
laborabis						
lavantur						
salutaret						

8. K předložce doplňte správný pád substantiva a adjektiva. Je-li více možností, uveďte obě.

předložka	substantivum s adjektivem	překlad
ad	<i>magister bonus</i>	
de	<i>puer miser</i>	
cum	<i>liberi nostri</i>	
sine	<i>auxilium nostrum</i>	
in	<i>silva magna</i>	
a, ab	<i>vir severus</i>	
e, ex	<i>oppidum magnum</i>	

9. Převeďte do pasiva, je-li to možné:

Magistra puellas bonas laudat.

Incolae oppidum statuis ornabant.

Victoria magna saepe misera est.

Pueri boni viros aegrotos adiuwabunt.

Puer puellam pulchram amat.

Discipuli in silvam nigram properabant.

---

10. Převeďte do aktiva:

Servi a domino severo et duro saepe castigantur. _____

Multae fabulae a feminis narrabantur. _____

Vir malus ab incolis nostris non adiuvabitur. _____

In bello pueri parvi a magistris non educantur. _____

Discipuli exemplis magistrorum educantur. _____

11. Doplněte adverbia a adjektiva:

bonus, a, um	
	iuste
beatus, a, um	
probus, a, um	
	clare
pulcher, chra, chrum	
	male
liber, era, erum	

12. Napište, kde se můžete setkat s uvedenými koncovkami (u jmen 1. a 2 deklinace i u sloves 1. konjugace). Uveďte příklady:

-ae	
-īs	
-a	
-ā	
-ī	
-e	
-ō	
-ās	

13. Proved'te rozbor a přeložte:

Feminae probae magna cum diligentia laborabant.

Statuae deae coronis ornabantur.

Amicus bonus amicum in periculo semper adiuvat.

Si agricolae aegroti erunt, in agro non laborabunt.

14. Překládejte a pozorujte rozdíly:

Bona laudantur, mala castigantur.   Bona verba laudantur, mala (verba) castigantur.

_____   _____

Boni laudantur, mali castigantur.   Boni viri laudantur, mali (viri) castigantur.

_____   _____

Nostros et nostra servamus¹.

Liberos nostros et oppida nostra servamus.

---

15. Přeložte do latiny:

Otrok nosil pánovi mnoho dopisů.

Požáry zpustoší (*vastō, āre*) mnoho měst.

Mnoho básníků opěvovalo (*cantare* s ak.) bohatství krásného Egypta.

Pracoval jsem na poli s mnoha chlapci a dívkami.

V lese je mnoho topolů.

Nosíme dětem mnoho knih.

Život je příčinou mnoha starostí.

---

16. Šťouravé otázky

Jaký je rozdíl mezi větami *liberos amo* a *libros amo*?

Jak bude vypadat akuzativ singuláru od *vita feminarum* a jak od *vita nostra*?

Lze převést do aktiva větu *in silva bene ambulatur*?

Jaký je rozdíl mezi *multi populi* a *multae populi*?

---

¹ *servō, āre* „zachovávat, zachraňovat“